

•поширення міжнародних стандартів корпоративного управління у банківській системі, від якої багато в чому залежить реальний сектор економіки країни.

Список використаних джерел:

1. Брейли Р. Принципы корпоративных финансов / Р. Брейли, С. Майерс; пер. с англ. Н. Барышниковой. – М.: ЗАО, ОЛИМП – Бизнес”, 2004. – 1008с.
2. Венгер Л.А. Еволюція формування системи корпоративного управління: світовий досвід та українська практика / Л.А. Венгер // Актуальні проблеми економіки. – 2007. - №1 (67 – с.26, 33)
3. Дедов О.А. Методология контролинга и практика управления крупным промышленным предприятием: учебн. пособ. / О.А. Дедов – М.: Алькина Бизнес Букс, 2008. – 248с.

УДК: 658.152

Майорова Т.В.,

д.е.н., професор, завідувач кафедри інвестиційної діяльності

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Особливості моніторингу у проектному фінансуванні

У період реалізації будь-якого проекту ринкова кон’юнктура зазнає значних коливань, а отже змінюються інвестиційні попит та пропозиція. У продовж певного часу можуть змінитися також потреби за ради яких розробляється проект. Крім того, реалізація проекту може бути під загрозою ряду факторів, серед яких найбільш чутливими є: перенесення строків початку будівництва; перегляд умов фінансування; зрив постачання документації або обладнання; необґрунтоване планування зв’язків між завданнями проекту; непередбачені технічні проблеми; нестійкість політичної ситуації в країні; форс-мажорні обставини тощо.

Моніторинг у проектному фінансуванні – це збір інформації про проект, перевірка, оцінка та контроль досягнутих результатів у процесі його реалізації у

порівнянні із очікуваними (запланованими) з подальшим поширенням інформації про виконання проекту.

Такий моніторинг вважають ефективним за умов наявності чітких планів, реальної системи звітності, ефективної системи аналізу фактичних показників та тенденцій, ефективної системи реагування на відхилення у проекті. Зокрема, плани мають бути змістовними, чітко структурованими з тим, щоб забезпечити основу для контролю. Якщо плани поновлюються часто та без застосування процедур контролю за змінами, то контроль за проектом буде втрачено.

Функції контролю та оперативного управління реалізацією проекту дають можливість вирішувати завдання вимірювання, прогнозування та оцінки оперативної ситуації, що склалася, за досягнутими результатами, витратами часу, ресурсів та фінансів, аналізу та усунення причин відхилення від розробленого плану та корекцію плану.

У процесі моніторингу результатів реалізації проекту здійснюється оцінювання, або процес збору та аналізу інформації з метою визначення відповідності заходів проекту, запланованим цілям, а також засвідчення, в якій мірі ці заходи сприяють досягненню сформульованої в проекті мети.

У процесі проектного фінансування моніторинг виокремлюють за чотирьома напрямками, рис. 1.

Доцільність такого поділу полягає в необхідності контролювати як поточну операційну (технічну) діяльність за проектом, календарний план реалізації проекту, цільове використання коштів, виконання фінансових зобов'язань учасниками проекту, так і кінцеві результати цієї діяльності, виражені в досягненні цілей проекту, а також соціально-економічних ефектів від його реалізації.

Найважливішим у проектному фінансуванні є *фінансовий моніторинг*, який передбачає контроль за фінансово-економічним станом позичальника та виконавців проекту, у тому числі поручителів; забезпеченням за кредитами; грошовим потоком за проектом; цільовим використанням коштів; виконанням позичальником та іншими учасниками проекту своїх зобов'язань перед

кредиторами проекту та ін. Фінансовий моніторинг може проводитися інвестором, замовником, фірмою-девелопером за нього дорученням, а також іншими учасниками проекту на першому етапі освоєння інвестицій (проектування та будівництво) за такими показниками, як: загальний обсяг інвестицій за проектом, витрати на земельну ділянку, витрати на проектно-дослідницькі роботи, вартість будівельно-монтажних робіт (договірна ціна), контрактна вартість обладнання, інструментів та реманенту; джерела фінансування проекту; власний капітал, акціонерний капітал та інші залучені кошти; запозичені кошти, кредити банку та інші боргові зобов'язання; лізинг та інші запозичені кошти; мобілізація внутрішніх ресурсів тощо.

Рис. 1. Форми та напрями моніторингу у проектному фінансуванні

Постійному нагляду підлягає річна програма завершення (продовження) інвестиційного процесу, відстежуються місячні планові та фактичні обсяги інвестицій, будівельно-монтажних робіт, витрати на обладнання. Аналізується рівень використання власного капіталу, залучених та запозичених коштів, виявляються відхилення, обґрунтовується необхідність мобілізації внутрішніх

ресурсів та використання інших джерел фінансування. На цьому етапі в процесі фінансового моніторингу вже можна робити оцінку поточних показників ефективності інвестицій, розраховувати динамічну норму ефективності і порівнювати її з внутрішньою, визначати можливий очікуваний строк окупності інвестицій за умовами року експлуатації підприємства (черги), який підлягає фінансовому моніторингу.

Отже, у проектному фінансуванні контролюються три основні кількісні характеристики проекту – час, обсяг робіт та вартість проекту. У цілому заходи та інструменти моніторингу у проектному фінансуванні дозволяють здійснювати: аналіз ситуації; дотримування плану виконання проекту; визначення проблем та знаходження рішень щодо їх усунень; корекцію діяльності, заміну методів; приймати рішення про використання людських, фінансових та матеріальних ресурсів; вимірювання прогресу у виконанні поставлених задач та досягненні цілей проекту тощо.

УДК 336

Макаренко Т. Ю.,

ст. викладач кафедри корпоративних фінансів і контролінгу

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Сутність концепції управління на основі очікувань

(англ. «Expectations-Based Management»)

Управління на основі очікувань (англ. “Expectations-Based Management – EBM”) є однією із новітніх концепцій управління вартістю компанії. Ключовою характеристикою EBM являється визнання того факту, що на курс акцій компанії впливає зміна показників у порівнянні з їхніми очікуваними значеннями. Очікувані значення формуються ринком (аналітиками) на основі інформації, яка надається топ-менеджерами компаній. Розрахований щорічно показник EBM дорівнює різниці фактичного та очікуваного економічного прибутку (EVA) як компанії в цілому, так і її підрозділів [1]:

$$EBM_t = E_t[EVA_t] - E_{t-1}[EVA_t]$$